

Selgitused Riigikohtu 2026-2029 RES/RE kohta

Riigikohus taotleb aastateks 2026-2029 eelarvelisi vahendeid (eurodes) järgnevalt:

	2026	2027	2028	2029	Kokku 2026-2029
REIS eelarve piirmäärades (kõik liigid)	7 023 866	7 058 852	7 409 217	7 409 217	28 901 152
Baasi korrastamine	440 177	577 910	711 265	845 894	2 575 246
Lisataotlused	213 179	185 113	0	0	398 292
Kokku	7 677 222	7 821 875	8 120 482	8 255 111	31 874 690

REIS eelarve piirmäärades on riigieelarve infosüsteemis olev eelarve planeering, mis sisaldab kõiki kulusid liikidel 10 (piirmäärata, seadusest tulenevad), 20 (piirmääraga), 40 (välisvahendid), 60 (mitterahalised – amortisatsioon) ja 44 (omavahendid).

Tabelis toodud eelarve aastate lõikes kokku sisaldab endas lisaks mitterahalisi eelarvekulusid (põhivara amortisatsioon liigil 60, lisana esitatud Excel tabelis) ning välisvahendeid (liigil 40 toodud kulud, lisana esitatud Excel tabelis), mida ei anta Rahandusministeeriumi poolt kululagedena.

Baasrahastuse korrastamine

Vajadus Riigikohtu eelarvebaasi korrastamiseks tõusetus juba põhiseaduslike institutsioonide eelarvekorralduse aruteludel 2023. aastal. Riigikohus tegi konkreetsed ettepanekud baasi korrigeerimiseks 2024. aastal 2025. aasta eelarve ettevalmistamise käigus. Ühtlasi selgitasime, mida olime eelnevatel aastatel teinud organisatsioonisiselt efektiivsuse parandamiseks, sh kui palju vähenes teenistuskohade arv 2021-2023 (vähenemine 107 kohalt 95 kohale e 12 teenistuskoha võrra e 11,2 %). Kahjuks Riigikohtu taotlust ei rahuldatud. Riigikohtu töö on vaatamata olulisele ametikohtade arvu vähenemisele jätkuvalt inimtöö mahukas ja seetõttu iseloomustab meie arvates kõige drastilisemalt vajadust baaseelarvet korrigeerida see, et lähtudes Rahandusministeeriumi avaldatud statistikast erinevalt teistest organisatsioonidest, kus 2024. aastal võrrelduna 2023. aastaga kasvasid nii põhipalk kui kogupalk, **Riigikohtu keskmine põhipalk vähenes 2024. aastal 0,2% ja keskmine kogupalk vähenes 4,9%.**

Riigikohtu baaseelarve korrastamisel on lähtutud kohtusüsteemis kokku lepitud ühtsest palgaskaalast. Riigikohtu kohtunõunike töötasuks on arvestatud 85% I astme kohtuniku tasust ning teiste teenistujate (kohtu nõunike, üksuste juhtide ja spetsialistide) tasud vahemikus 40-70% vastavast tasust (vt lisa „Kohtuteenistujate baasrahastuse vajadused 2026-2029“).

Oleme ka varasemalt osutanud probleemile, et erinevalt I ja II kohtuastme kohtujuristide ametipalkadest ei ole Riigikohtu kohtunõunike ametipalgad seaduses seotud kohtuniku ametipalgaga. Kohtunõunike palgad ei suurene, erinevalt kohtujuristide omadest, automaatselt koos kohtunike palgade järjekordse indekseerimisega. See tekitab Riigikohtu eelarvele lisasurve ja eelarvebaasi piiratuse tõttu on ainsaks väljapääsuks personali pidev vähendamine (mis ei ole jätkusuutlik) või madalama kvalifikatsiooniga (väiksema palgaga) teenistujate värbamine. See aga omakorda suurendab oluliselt õigusemõistmise kvaliteedi riske, muudab õigusemõistmise lõppkokkuvõttes aeglasemaks.

Riigikohus taotleb eelarvebaasi suurendamist 4 aasta peale kokku 2 575 246 eurot, sh majandamiskulude suurenemist 5% aasta kohta.

Kohtunike palkade eelarvestamise puhul on lähtutud viimasest teadaolevast indeksist (kevadine majandusprognos).

Riigikohtu eelarve kaudu taotletavate kogu kohtusüsteemi jaoks 2026-2027 vajalike lisavahendite vajadust on põhjendatud eraldi.

REIS detailsuses andmed on aastate lõikes toodud lisatud Excel-tabelis.